předloha
K FILMU
s Kate Winslet
v hlavní roli
Febiofest 2016
Film na DVD a v legálních videotékách *

ŠVADLENA

ROSALIE HAMOVÁ

román o lásce, pomstě a exkluzivní módě 50. let

MLADÁ FRONTA

MLADÁ FRONTA

Rosalie Hamová

Š V A D L E N A

Rosalie Hamová

ŠVADLENA

MLADÁ FRONTA

Je-li člověk dobře ustrojen, přináší mu to pocit niterného klidu, jaký náboženství není s to poskytnout.

C. F. Forbesová
citována Ralphem Waldem Emersonem
ve stati *Společenské cíle*

Přeložil Milan Lžička
Copyright © Rosalie Ham 2000
Translation © Milan Lžička, 2016
Citáty z děl W. Shakespeara pocházejí z překladů J. Vrchlického, J. J. Kolára, J. V. Sládka a E. A. Saudka.

ISBN (pdf) 978-80-204-4098-3

Cestující, kteří mířili pšeničně žlutavými rovinami do Dungataru, si vždy nejprve povšimli temné kaňky pableskující při okraji pláně. O kus dál po asfaltce už se z toho tvaru vyklubal Kopec. A na Kopci stál zchátralý hnědý dům pobitý deštěním, jenž se na travnatém návrší provokativně nakláněl. Zdálo se, jako by se měl každou chvíli zbortit, byl ovšem silnými větvemi vistárie připoutaný k pevnému komínu. Když pasažéři blížící se k Dungataru vlakem ucítili, jak vagon opisuje táhlou jižní zákrutu, zvedli zrak a polorozpadlý hnědý dům za okénkem spatřili. Za nocí se dalo jeho světlo zahlédnout i z okolních plání – chvějivý maják v širém černém moři, pomrkávající z domova Potrhlé Molly. Při západu slunce vrhal Kopec na městečko stín, jenž se táhl až k silům.

Jednoho zimního večera pátrala Myrtle Dunnageová po záři z matčina domu přes čelní sklo dálkového autobusu. Přednedávnem matce napsala, ale když nedostala odpověď, sebrala odvahu a zvedla sluchátko. Úsečný hlas v telefonní ústředně pravil: „Molly Dunnageová nemá telefon už léta zapojený, ani by nevěděla, co to telefon je."

„Psala jsem jí," řekla Tilly, „ale neodpověděla. Je možné, že můj dopis nedostala?"

„Stará Potrhlá Molly by ani nevěděla, co si počít s dopisem," ozvalo se.

A tak se Tilly rozhodla, že se do Dungataru vrátí.

I

Gingham

Bavlněná tkanina rozličné jakosti, odvislé od druhu příze, stálosti barev a gramáže. Lze ji utkat do celé škály vzorů. Při náležité péči látka velmi odolná. Rozmanité využití, pytli na obilí počínaje a závěsy, domácími šaty a různými oděvy konče.

Látky na šití

1

Seržant Farrat si narovnal policejní čepici, z klopy si ometl nitku a zasalutoval vlastnímu úpravnému odrazu. Zamířil k nablýskanému hlídkovému vozu a vydal se na večerní objížďku, i když věděl, že je vše v pořádku. Mezi místními už byl klid a chlapi spali, neboť se rýsovala možnost, že nazítří se bude na fotbalovém hřišti slavit vítězství.

Zastavil na hlavní a zahleděl se na budovy, z jejichž stříbřitých střech stoupal kouř. Kolem nich se po špičkách kradla mlha, válela se u sloupků vrat a zdí, stála mezi stromy jako průsvitné plachty stanů. Z hotelu U Nádraží k němu zalétla tlumená konverzace. Prohlížel si vozidla parkující před hospodou: obvyklé minory a austiny, dodávka, wolseley starosty Pettymana a Beaumontovic impozantní, leč unavený Triumph Gloria.

Vtom za burácení motoru a sykotu brzd zastavil před poštou dálkový autobus, jehož světlomety ozářily seržantovu bledou tvář.

„Že by pasažér?“ prohodil nahlas.

Dveře autobusu se otevřely a ven se vylila zář vnitřního osvětlení. Do mlhy křepce vystoupila štíhlá mladá žena. Na ramena jí spadala bujná kštice, na hlavě měla baret a na sobě nezvykle střižený svrchník. „Velice apartní,“ pomyslel si seržant.

Šofér vytáhl ze zavazadlového prostoru kufr, donesl ho na verandu pošty a nechal ho stát v tmavém koutě. Poté se vrátil pro další a pak ještě pro jeden a nakonec vylovil ještě něco jiného – cosi s klenutým krytem a nápisem „Singer“ vyvedeným zlatými písmeny na boku.

Pasažérka zůstala s předmětem v ruce stát na ulici, zadívala se k potoku a pak se rozhlédla na všechny strany.

„Pro pět ran do čepice," vykřikl seržant Farrat a vyskočil z auta.

Zaslechla, jak se zabouchly dveře vozu, a tak se otočila na podpatku a vydala se na západ, ke Kopci. Autobus s rachotem odsupěl, koncová světla mizela v dálce, ona však uslyšela, že se k ní blíží kroky.

„Myrtle Dunnageová, to se podívejme."

Myrtle přidala do kroku. Stejně tak seržant Farrat. Prohlížel si její kvalitní botky – *italské?* dumal v duchu – i kalhoty, rozhodně ne seržové.

„Myrtle, ukaž, pomůžu ti."

Ona však kráčela dál, a tak k ní seržant přiskočil a vyškubl jí baňaté zavazadlo z ruky, až ji tím k sobě otočil. Zůstali stát a dívali se na sebe, kolem nich vířil bělostný vzduch. Tilly už dospěla v ženu, zatímco seržant Farrat zestárl. Rozpačitě si zvedl k ústům bledou ruku, pak pokrčil rameny a zamířil i s bednou ke svému autu. Když hodil na zadní sedadlo poslední z Myrtliných kufrů, otevřel jí dveře u spolujezdce a čekal. Jakmile si nastoupila, otočil vůz a zamířil k východu. „Vezmeme to oklikou," prohlásil. Tilly se ještě víc sevřel žaludek.

Proplouvali mlhou, a když objížděli fotbalový ovál, poznamenal: „Letos jsme v tabulce třetí odshora."

Tilly mlčela.

„Přijela jsi z Melbourne, viď?"

„Ano," odtušila bezvýrazně.

„Zdržíš se dlouho?"

„Ještě nevím."

Vrátili se na hlavní třídu. Když míjeli budovu školy, zaslechla povyk dětí hrávajících v pátek odpoledne softbalové zápasy a také vřískot a cákání z plaveckých radovánek u potoka. Když vůz zahýbal kolem nároží knihovny ke Kopci, ucítila z ní pach navoskovaného linolea a na suché trávě před ní zahlédla záblesk vlhké krve. Vzedmuly se v ní vzpomínky na chvíle před mnoha lety, kdy ji tentýž muž vezl na autobusovou zastávku, a opět se jí sevřel žaludek.

Nakonec se policejní vůz vyštrachal až na vrcholek Kopce a zastavil. Zůstala sedět a dívala se na svůj bývalý domov, zatímco se seržant Farrat díval na ni. Malá Myrtle Dunnageová měla alabastrovou pleť a oči i vlasy po mámě. Působila jako silná, ale poznamenaná osobnost.

„Ví někdo, že máš přijet, Myrtle?" vyzvídal.

„Jmenuju se Tilly," odvětila. „Co nevidět se to dozvědí všichni."

Otočila hlavu a v mlhavé záři měsíce pohlédla seržantu Farratovi do dychtivé tváře. „Jak se má moje máma?" zeptala se.

Otevřel dveře auta. „Tvoje máma… už poslední dobou nevychází," řekl a vystoupil z vozu. Mlha povalující se kolem verandy se vlnila jako kanýry na sukni, když skrz ni s Tillyinými kufry v rukou procházel. Pak uchopil těžký zaoblený kryt. „Máš krásný šicí stroj, *Tilly*," poznamenal.

„Jsem švadlena a šiju šaty, seržante Farrate." Otevřela zadní vchod.

Spráskl ruce. „Výborně!"

„Díky za svezení," řekla a zadní vchod před ním zabouchla.

Když odjížděl, snažil se rozpomenout, kdy naposledy Potrhlou Molly navštívil. Neviděl ji přinejmenším rok, věděl však, že na ni dohlíží Mae McSwineyová. Usmál se. „Takže švadlena!"

Mollyin domek byl zatuchlý a páchlo to v něm močí vačice. Tilly šmátrala po zaprášené stěně, až našla vypínač, otočila jím, prošla kuchyní do obýváku a kolem staré zpuchřelé sedací soupravy zamířila ke krbu. Sáhla do popela. Byl úplně studený. Vydala se tedy ke dveřím matčiny ložnice, vzala za kliku a zatlačila. V koutě u postele mdle blikala lampička.

„Mami?"

Pod naskládanými dekami se pohnulo tělo. Na ušmudlaném kapokovém polštáři se pootočila kostnatá hlava s přikrývkou na čajník naraženou do čela. Ústa zela dokořán jako uhel černá díra a nad nimi zíraly na Tilly vpadlé oči.

Molly Dunnageová, bláznivá stará čarodějnice, k dceři utrousila: „Přišlas kvůli tomu psisku, co? Nedostaneš ho. Chceme si ho nechat."

Pokynula k davu neviditelných lidí kolem lože. „Že jo?" kývala na ně.

„Takhle jsi kvůli nim dopadla," ucedila Tilly.

Zpod deky se vynořila ruka ve ztuhlé a umolousané rukavici. Molly se zadívala na vyzáblé zápěstí. „Půl pátý," prohodila.

Tilly vybalila láhev brandy, kterou matce koupila, posadila se na zadní verandu a hleděla dolů na kalné obrysy dřímajícího Dungataru. Přemýšlela, co všechno svého času opustila a k čemu se vrátila.

Za úsvitu si povzdychla, připila šedavému městečku pod sebou a odebrala se dovnitř. Z úkrytu mezi ručníky v prádelníku vystěhovala z pelíšků myší rodinky a z krajkových příbytků pod stínidly vystrnadila pavouky. Z vany vymetla prach, špínu, větévky i mrtvého vrabce, pustila kohoutky a jala se ji čistit. Voda tekla studená a hnědá, a jakmile už byla čistá a horká, napustila vanu a přihodila do vody snítky levandule ze zahrady. Vytáhla matku ze zpuchřelé postele a klopýtavě ji vlekla k vaně. Potrhlá Molly klela, škrábala a pavoučími údy Tilly tloukla, záhy se však unavila a odevzdaně klesla do vody.

„Buď jak buď, každej ví, že červenej rosol vydrží tužší dýl," zaskřehotala na Tilly nazelenalými dásněmi a měřila si ji šílenýma očima.

„Dej mi svoje zuby," zavelela Tilly. Molly pevně sevřela ústa. Tilly jí přitlačila předloktí na prsa, celou ji zmáčkla a pak jí skřípla i nosní dírky, takže Molly nakonec ústa otevřela, aby se nadechla. Dcera jí protézu vypáčila lžící a hodila ji do nádobky s čpavkem. Molly ječela a házela sebou, až se nakonec unavila a špína se z ní sloupla. Zatímco ležela ve vaně, svlékla Tilly povlečení. A když stálo slunce vysoko, vytáhla ven na trávu matrace, aby vyschly.

Nakonec Mollyino vychrtlé tělo uložila znovu na lůžko, po lžičkách ji napájela sladkým černým čajem a celou dobu si s ní povídala. Molly odpovídala maniakálně, hněvivě, ale aspoň odpovídala. Brzy usnula, a tak Tilly vyčistila kamna, na zahradě nasbírala dříví na podpal a rozdělala oheň. Z komína se vyvalil dým a po trámech pod střechou dusala vačice. Tilly otevřela všechny dveře i okna dokořán a začala vyhazovat ven krámy – prastarý šicí stroj a od molů prožranou krejčovskou pannu, kostru ruční ždímačky, staré noviny a krabice, ukoptěné záclony a ztvrdlé kusy koberce, gauč a poničená křesílka, rozbité stolky, prázdné plechovky i skleněné láhve. Netrvalo dlouho a domek obklopovala záplava haraburdí.

Když Molly procitla, odvedla ji Tilly až do kadibudky, kde ji s podvlékačkami staženými ke kotníkům a vykasanou noční košilí posadila na mísu. Páskem županu jí ke dveřím latríny přivázala ruce, aby se někam nezatoulala. Molly hulákala zplna svého starého hrdla, až z toho ochraptěla. Posléze Tilly ohřála rajskou polévku z konzervy, usadila matku na sluníčko – vyprázdněnou, umytou a zachumlanou do svetrů, rukavic, čepice, ponožek, trepek a přikrývek – a nakrmila ji. Potrhlá Molly celou dobu žvatlala.

Tilly matce otřela ústa červená od polévky. „Chutnalo?“

Máti způsobně odvětila: „Ano, děkuju, nám vždycky chutná,“ a vlídně se usmála na ostatní účastníky hostiny, načež tu podivnou ženu, kterou podezírala, že jí podává jed, celou pozvracela.

Tilly znovu stála na verandě a vánek jí tiskl kalhoty ke štíhlým nohám. Dole na dvoře McSwineyových při úpatí Kopce vedle skládky se zpod kotle linul kouř. Cizí lidé se domnívali, že pokroucené železniční vagony a otlučené maringotky jsou její součástí, bydlela tam však rodina McSwineyových. Edward McSwiney v Dungataru po nocích svážel fekálie. Dokázal objet všechny kadibudky, všechny přeplněné latríny v Dungataru – a to i za nejtmavších, největrnějších nocí –, aniž by vylil jedinou

kapku. Přes den navíc doručoval nejrůznější věci, jezdil sem a tam s prostředním synem Barneym a houfem dětí zavěšeným vzadu na povozu.

Malá Myrtle se dívávala, jak si děti McSwineyových hrají: nejstarší hoch, o pár let mladší než ona, pak tři dívenky a Barney, který byl „tak trochu nedomrlý". Byl celý zkroucený, k tomu měl hruškovitou hlavu a koňskou nohu.

Městečko ještě odpočívalo v ostré záři jitřního slunce. Nádraží i hranaté šedivé silo stály u železniční trati, jejíž oblouk zatlačil budovy k ohbí dungatarského potoka, vypadaly jako pihy na nose. Potok byl odjakživa mělký, porostlý vrbami a orobincem, s líným tokem a hejny komárů nad vodou. Pionýrští zakladatelé Dungataru ponechali podél jeho vnitřní křivky záplavové území, jež se nyní proměnilo v jakýsi park s obecním sálem uprostřed, nízkým vlhkým domkem manželů Almanakových na východním cípu naproti jejich lékárně a školou na západním konci, kde už snad odnepaměti učila dungatarské dítky Prudence Dimmová. Křivku parku kopírovala hlavní silnice, jež ho oddělovala od shluku obchodů. Dál po silnici k východu se nacházela policejní stanice, napůl cesty mezi hřbitovem a hranicí městečka. Silnice to nebyla nijak rušná a lemovala ji jen hrstka krámů, lékárna, pak hotel U Nádraží a také krám A. a M. Prattových se smíšeným zbožím – tam se dalo pořídit všechno, co kdo potřeboval. Ve vedlejším domě společně sídlila pošta, banka a telefonní ústředna, poslední, nejzápadnější budova pak v sobě snoubila obecní úřad s knihovnou. Dungatarské domy, rozeseté za obchodní třídou, rozdělovala úzká štěrková cesta, která se táhla až k fotbalovému oválu.

Zelené oko oválu k Tilly vzhlíželo, auta parkující kolem něj připomínala řasy. Její matka sebou uvnitř škubla a vykřikla a ze stropu se opět ozval dusot vačice.

Tilly zamířila ke krejčovské panně, která ležela v trávě. Postavila ji, opláchla hadicí a nechala na sluníčku uschnout.

2

Každou sobotu ráno se dungatarskou hlavní třídou neslo supění farmářských náklaďáků i solidních britských automobilů přivážejících elegantní rodinky chovatelů dobytka. Mladší děti se předávaly do péče starších sourozenců a posílaly do parku, aby matky mohly nakupovat a klevetit. Muži postávali v hloučcích a s pohledem upřeným k nebi rozebírali počasí a za selskými stoly seděly ženy s tenkou pletí a silnými kostmi, oděné v květovaných šatech a plstěných kloboucích, jež prodávaly lístky do tomboly.

Seržant Farrat prošel kolem mladíka nahrbeného za volantem zaprášeného Triumphu Gloria a zamířil přes ulici k Prattům. Na chodníku před obchodem potkal Monu Beaumontovou.

„Dobrýtro, Mono," zahlaholil, „koukám, že se ti bratříček vrátil živý a zdravý."

„Máma říkalááá, že prý už toho děsného nádeníka můžem propustit. Toho McSwineyhóóó…" Mona měla ve zvyku vyslovovat vše protáhle a jednotvárně, proto když s ní seržant Farrat mluvil, vždy nasazoval co nejmelodičtější samohlásky. „Ne tak zhurta, Mono, nedá se vyloučit, že než se nadějete, chňapne po Williamovi některá z našich vdavekchtivých starých panen," usmál se potměšile. „Abyste pak nezjistily, že má napilno jinde."

Mona maličko ucouvla a začala si obírat žmolky na manžetě svetru. „Máma říkalááá, že zdejším holkááám chybí vytříbenost."

Seržant Farrat se zadíval na tvídový baret, který Moně spočíval na hlavě jak mrtvá kočka, držení těla měla neladné a toporné. „Právě naopak, Mono, dějiny nám všem darovaly nezávislost, žijeme v pokrokových dobách – vyznat se v tlačenici je výhoda, zvlášť u něžnějšího pohlaví…"

Slůvku pohlaví se Mona uchichtla.

„... vezmi si kupříkladu Prattovic ženské: rozumí všemu možnému, počínaje prostředky na zahubení muších larev v srsti ovcí, krmením pro dobytek a léčbou cizopasníků u slepic a galanterií, zavařováním ovoce a ženským spodním prádlem konče. A to se sakra hodí."

„Ale máma říkalááá, že to postrádá vytříbenost..."

„Ano, vím, že tvá máma se pokládá za mimořádně vytříbenou."

Usmál se, nadzvedl čepici a vešel do krámu. Mona vytáhla z manžety pomuchlaný kapesník, přiložila si ho k otevřeným ústům a zaraženě se rozhlížela.

Alvin Pratt, jeho žena Muriel, dcera Gertruda a řezník Reginald Blood zvesela a přičinlivě pracovali každý za svým pultem. Gertruda měla na starost potraviny a sypké zboží. Každý balíček zavázala provázkem, který vždy přetrhla holými prsty: přesvědčivá schopnost, říkal si v duchu seržant. Muriel Prattová vedla galanterii a železářství. Lidé si šeptali, že se hodí spíš do železářství. V zadním koutě prodejny se nacházelo řeznictví a uzenářství, kde Reginald Blood sekal a řezal mrtvá zvířata a plnil mletým masem ovčí střívka, načež své jitrničky úhledně aranžoval na prstence očištěných kotlet. Alvin Pratt měl zdvořilé vystupování, jinak to byl ale skrblík. Třikrát denně si u pultu vyzvedával pokladní stvrzenky a ve své prosklené kanceláři si do abecední evidence zanášel soupis dluhů. Když Gertruda vážila zákazníkům ovesné vločky nebo jim šla pro aspirin, zpravidla se k němu otáčeli zády, neboť zatímco čekali, on vždy vytahoval z mohutných dřevěných šuplat své šanony a pomaličku otáčel modře linkované stránky.

Seržant Farrat se přitočil ke Gertrudě, hřmotné dívce v praktických tmavomodrých květovaných šatech, jež stála za pultem se sypkým zbožím rovně jako svíce. Její matka, tuctová a všední, se opírala o přepážku vedle ní.

„Máte se, Gertrudo? Muriel?"

„Velmi dobře, děkujeme, seržante."

„Doufám, že se odpoledne půjdete podívat, jak dnes naši fotbalisti vyhrajou to finále."

„Musíme tu ještě dodělat spoustu práce, než si dopřejem odpočinek, seržante Farrate," prohlásila Gertruda.

Seržant se s Gertrudou na okamžik setkal pohledem. „Ba ba, Gertrudo," pravil, „dobrá mula vždy táhne pořádný náklad." Pak se otočil k Muriel a usmál se. „Mohl bych prosit kus ginghamu s modrým kárem a odpovídající lemovku? Chci si spíchnout závěsy do koupelny." Na seržantovy staromládenecké způsoby už byly obě ženy zvyklé; často si kupoval látky na ubrusy a závěsy. Muriel o něm tvrdila, že má nejspíš nejlepší prádlo v celém městečku.

Zatímco si seržant Farrat u galanterního pultu prohlížel vystavené knoflíky, Muriel mu naměřila a ustřihla pět yardů ginghamu. Když si ho od ní bral, přiložil si ho k uniformě, skládal ho a vdechoval přitom jeho naškrobenou novotu. Muriel mezitím na přepážku rozložila balicí papír.

Gertruda se podívala pod pult, kde měla položený výtisk *Ženského žurnálu*. „NAVRHNĚTE SI VLASTNÍ KOVBOJSKOU SUKNI," hlásala obálka, na níž se nakrucovala půvabná dívka v zářivé ginghamové sukni šikmého střihu s modrobílým kárem a ozdobnými mašlemi z lemovky. Potutelně, potajmu se usmála a sledovala, jak seržant Farrat – tělnatá postava nesoucí si hnědý balíček pod paží – vychází hlavním vchodem a míří přes ulici k triumphu. Vůz Beaumontových parkoval vedle parku. Na sedadle řidiče kdosi seděl. Popošla ke dveřím, Alvin Pratt však z kouta krámu houkl: „*GERtrudo*, zákaznice u řezanky!" A tak chvátala mezi regály pod línými stropními větráky dozadu, kde v ostrém světle vedle štěrkové uličky za obchodem stály slečna Mona a paní Elsbeth Beaumontovy z Vichrného vrchu. Paní Beaumontová byla „důležitost sama". Byla dcerou farmáře, která se provdala za zámožného syna chovatele dobytka, byť nebyl zas tak zámožný, jak si Elsbeth při zásnubách představovala. Byla to pomenší, řízná, jak lunt hubená žena s dlouhým nosem

a povýšeným výrazem v očích. Na sobě měla jako vždy tmavomodré lněné vycházkové šaty a svou liščí kožešinu. Na prsteníku se skvrnkami od slunce se jí blyštěl shluk drobných diamantů na tenkém zlatém kroužku. Dcera stála mlčky vedle ní a žmoulala kapesník.

S Elsbeth právě hovořila Muriel, lakonická a v umolousané zástěře neupravená. „Naše Gerta je pohledné, šikovné děvče. Kdy že se to William vrátil?"

„Jé," hlesla Gertruda a zaculila se. „Tak on se William vrátil?"

Mona odtušila: „Ano, a je –"

„Já čekám," štěkla paní Beaumontová.

„Paní Beaumontová potřebuje řezanku, zlato," pravila Muriel.

Gertruda si ji představila s pytlem řezanky visícím jí na krku. „Je libo řezanku smíchanou s ovsem, paní Beaumontová?"

Elsbeth se nadechla, až se jí mrtvá liška kolem ramen nadzdvihla. „Williamův kůň," opáčila, „má rád řezanku čistou."

„Vsadím se, že nejste jediná žena, kterou těší, že se vám syn vrátil," utrousila Muriel a šťouchla do ní.

Elsbeth se úkosem podívala na dívku sklánějící se nad zásobníkem a nabírající řezanku do jutového pytle a hlasitě opáčila: „Williama čeká na statku mnoho těžké dřiny. Chvíli mu potrvá, než vše dožene, a poté může začít skutečně pracovat na naší budoucnosti. Grunt však nebude pro Williama vším. Je zcestovalý, společensky otrkaný, stihl již poznat svět. Bude se muset porozhlédnout někde úplně jinde než zde, chce-li nalézt odpovídající… *protějšek*."

Muriel souhlasně přikyvovala. Gertruda, která stála vedle žen, pytel s řezankou opřený o kolena, se naklonila těsně k Elsbeth a cosi jí ometla z ramene. Liščí kožešina se zavlnila. „Připadalo mi, že vám něco ulpělo na té staré chuděře lišce, paní Beaumontová."

„Nejspíš řezanka," odtušila Elsbeth a ohrnula nad smíšeným zbožím nos.

„Kdepak," usmála se Gertruda nevinně. „Už vidím, co to je. Zřejmě by se vám hodila krabička naftalínu. Nemám vám pro ni

skočit?“ A znovu natáhla ruku, uchopila pár chlupů liščí kožky prožrané od molů a nechala je před nimi vznášet ve vzduchu. Bystré zraky žen okolo Elsbeth Beaumontové se zaostřily na lysá místa pelichající srsti. Paní Beaumontová otevřela ústa a chystala se něco říct, ale Muriel netečně prohodila: „Připíšem vám tu řezanku na účet, jako obvykle.“

William Beaumont junior se do Dungataru vrátil předešlého večera, jen o pár hodin dřív než Tilly Dunnageová. V Armidaleu, malém vnitrozemském městečku, navštěvoval vysokou zemědělskou školu. Když vystoupil z vlaku, vrhla se mu matka do náručí a stiskla mu tváře mezi dlaněmi. „Synáčku můj, vrátil ses domů ke své budoucnosti – a k mamince!“ volala.

Teď na ni i na sestru čekal v rodinném voze, na klíně pomuchlaný *Spojený novinový věstník Winyerpu a Dungataru*. Hlavní ulicí hleděl na chatrč na Kopci, sledoval, jak se z komína line dým. Chatrč postavil kdysi dávno muž, jenž chtěl údajně vyhlížet blížící se bandity. Nedlouho po jejím dokončení umřel, a tak ji i s okolním pozemkem získala městská rada, která pod návrším nechala vyhloubit skládku. Když Kopec i s obydlím prodala, prodala je levně. William si na chvíli představil, jak by bylo hezké tam nahoře na Kopci bydlet, v ústraní, ale s výhledem na veškeré dění. Povzdechl si a zahleděl se k širým pláním na východě, ke hřbitovu a zemědělskému kraji za policejní stanicí při okraji městečka, kamsi za drolící se fasády krámů s cihlovým vzorem a pokroucené deštění s olupující se barvou.

„Moje budoucnost,“ zamumlal William odhodlaně, „vynasnažím se, aby život tady stál za to.“ Pak se ho zmocnily pochyby o sobě samém a s rozechvělou bradou se zadíval do klína.

Vtom se otevřely dveře vozu a William sebou trhl. Na zadní sedadlo se způsobně posadila Mona. „Prý máš pro mámu přijet,“ oznámila mu.

Zajel tedy zezadu k Prattům, a zatímco do kufru nakládal řezanku, z obrovského otevřeného vchodu se na něj smála

mohutná dívka: dychtivě se uculující děvče stojící po boku tuctové matky na pozadí rybářských prutů a vlasců, sekaček, provazů, automobilových a traktorových pneumatik, zahradních hadic a koňských uzd, smaltovaných kbelíků a vidlí uprostřed obilného prachu.

Když odjeli, Mona se vysmrkala a řekla: „Vždycky když přijedeme do města, chytnu sennou rýmu."

„Ani mně to nedělá dobře," přitakala Elsbeth s pohledem upřeným na místní obyvatele. Ženy z pouličního stánku, zákazníci i majitelé postávali v hloučcích na chodníku a hleděli nahoru ke Kopci.

„Kdo teď bydlí u Potrhlé Molly?" zeptal se William.

„Potrhlá Molly," odpověděla Elsbeth, „pokud tedy nezemřela."

„Někdo tam naživu je – zatopil jí v kamnech," konstatoval.

Elsbeth se prudce otočila a zadním oknem se upřeně zadívala ven. „Zastav!" zvolala.

Seržant Farrat zůstal stát před obecním úřadem, pohlédl směrem ke Kopci a poté obrátil zrak do ulice. Před lékárnou se opírala o omšelý smeták Nancy Pickettová, z hospody právě vycházeli Fred a Purl Bundleovi a zamířili za sestrami Ruth a Prudence Dimmovými stojícími před budovou pošty. Ve své kanceláři v patře uchopil Evan Pettyman šálek s kávou, otočil se na kožené starostovské židli a zadíval se z okna ven. Vzápětí vyskočil, kávu rozlil a zaklel.

V bočních uličkách pobíhala Beula Harrideneová mezi hospodyňkami postávajícími na předzahrádkách v županech a natáčkách. „Vrátila se," syčela. „Vrátila se Myrtle Dunnageová."

U skládky sledovala Mae McSwineyová syna Teddyho – stál na dvorku a zíral na štíhlou dívku v kalhotách stojící na verandě, jíž ve vánku povlávaly vlasy. Mae si založila paže a zachmuřila se.

Téhož odpoledne stál seržant Farrat soustředěně u stolu a jazykem se snažil dosáhnout na špičku nosu. Palcem znalecky přejel po ostrých zubech entlovacích nůžek a poté se jimi zakousl do ginghamu. Jako dítě bydlel malý Horatio Farrat s matkou v Melbourne nad kloboučnictvím. Když vyrostl, dal se k policii. Záhy po promoci oslovil Horatio nadřízené s výkresy a střihy. Navrhl podobu nových policejních stejnokrojů.

Konstábla Farrata okamžitě přeložili do Dungataru, kde nalezl jak mimořádné výkyvy počasí, tak klid a mír. Místní s potěšením kvitovali, že je nový strážník zároveň smírčí soudce a že na rozdíl od dosavadního seržanta nevstoupil do fotbalového oddílu ani nevyžadoval pivo zdarma. Seržant si dokázal navrhovat i šít vlastní oděvy a pokrývky hlavy do každého počasí. Modely jeho postavě ne vždy lichotily, byly však jedinečné. Jejich účin si mohl naplno užít o každoroční dovolené, v Dungataru je však nosil pouze doma. Seržant si s oblibou vybíral volno zjara, kdy po dva týdny obrážel v Melbourne krámy, vychutnával si módní přehlídky v obchodních domech Myer a David Jones a chodil do divadla, pokaždé se však s chutí vracel domů. Jeho zahrada bez něj trpěla a on měl své městečko, domov i úřad rád. Usadil se k singrovce, nohama v punčochách šlapal na pedál a popotahoval švy sukně pod kmitající jehlou.

Od fotbalového oválu, na jehož hlavní tribuně postávali mladíci a pili pivo, se neslo troubení klaksonů a burcující skandování. U šaten se za mocného povyku shlukli muži v kloboucích a šedých svrchnících a dnes dokonce i jejich manželky odložily pletení, aby sledovaly každičkou akci obou družstev. V opuštěném stánku s občerstvením se v ohřívací troubě spékaly na uhel slané koláče a za ohřívačem na párky seděly na bobku děti a oždibovaly polevu z dortíků. Dav zařval a znovu zatroubily klaksony. Dungatar vyhrával.

Zvuky nesoucí se šedavým odpolednem postřehl i Fred Bundle v hotelu U Nádraží a přinesl ze zahrádky další stoličky. Svého času bylo Fredovo tělo doslova naložené v lihu a jeho pleť strukturou

připomínala nasáklou utěrku výčepního. Jednoho dne obsluhoval za barem a otevřel poklop, aby narazil další sud. Natáhl se po baterce, udělal krok dozadu a zmizel. Zřítil se do sklepa – třímetrový pád na cihly. Narazil sud, dokončil šichtu a zavřel jako obvykle. Když druhý den ráno nesešel do přízemí na slaninu s vejci, vydala se Purl za ním. Odhrnula peřinu a spatřila, že její někdejší střední záložník má nohy úplně fialové a nateklé jak kmeny blahovičníku. Doktor prohlásil, že si způsobil dvojnásobnou frakturu obou stehenních kostí. Od té doby byl Fred Bundle abstinent.

Vedle v kuchyni si broukala Purl a oplachovala salát, krájela rajčata a mazala máslem plátky bílého chleba na sendviče. Jakožto hostinská a manželka hoteliéra měla Purl za to, že je nezbytné, aby byla přitažlivá. Svou na blond odbarvenou kštici si každý večer natáčela, nehty i rty si malovala narudo a nosila barevně sladěné stuhy do vlasů. V oblibě měla tříčtvrteční kalhoty a pantoflíčky na jehlovém podpatku s umělohmotnými kytičkami. Pijani v její přítomnosti smekali a farmáři jí nosili čerstvě stažené králíky či tykve z vlastní zahrádky. Obyčejné ženské z Dungataru ohrnovaly horní ret a ošklíbaly se. „Ty si vlasy natáčíš sama, viď, Purl – to já si za slušnou ondulaci klidně zaplatím."

„Jenom žárlí," říkával Fred a štípl přitom manželku do zadnice, a tak Purl každé ráno stanula před toaletním stolkem, usmála se na svůj rudo-plavý odraz a prohlásila: „Ohavná je žárlivost, ještě horší ošklivost."

Zazněla závěrečná siréna a od oválu se začala stále ryčněji rozléhat klubová hymna. Fred s Purl se za výčepem objali a seržant Farrat ustal v práci a řekl: „Hurá."

K panu Almanakovi do jeho lékárny siréna nedolehla. Právě se totiž zaujatě probíral balíčky snímků, které zrovna dorazily z fotolaboratoře ve Winyerpu. Prohlížel si černobílé záběry ve světle z otevřené ledničky, v níž se ukrývala řada tajemství: Crooksův olej z platýse, pasty, barevné pilulky ve skleničkách

ucpaných vatičkou, mastičky, lektvary a projímadla, dávidla, glomerulární inhibitory, vodičky do všemožných koutů a záhybů, kelímky, insekticidní olejíčky na zavšivené vlasy, vitrážové sklenice a láhve obsahující kvasinky na ženskou periodu či zvířecí výtažky na podráždění u mužů, oxid cínatý na nežity, vředy, akné, ječná zrna, obklady a tuby na výtoky z dutin, chloroformy a soli, mazání a roztoky, minerály a barviva, kameny, vosky a brusivo, protijedy i smrtící oxidanty, hydroxid hořečnatý a kyseliny na likvidaci rakovin, skalpely a jehly a rozpustná nit, bylinky a látky na vyvolání potratu, antiemetika a antipyretika, pryskyřice a ušní ucpávky, maziva i pomůcky na odstranění předmětů uvízlých v tělesných otvorech. Pan Almanac obsahem své lednice léčil obyvatelstvo městečka a pouze pan Almanac věděl, co kdo potřebuje a proč. (Nejbližší doktor byl vzdálený třicet mil.) Nyní zkoumal čtvercové šedobílé momentky patřící Faith O'Brienové… Faith stojí na nádraží po boku manžela Hamishe a usmívá se; Faith O'Brienová leží na dece vedle černého Fordu Prefect Reginalda Blooda, má rozepnutou blůzku, vykasanou sukni a vykukuje jí spodnička.

Pan Almanac zabručel. „Hříšníci," ucedil a zastrčil snímky zpět do modrobílé obálky. Topornou zkroucenou paží sáhl dozadu do lednice pro dózičku s bílou pastou. Faith se u pana Almanaka prve zastavila a pošeptala mu, že „má svědění… tam dole", a on nyní zjistil, že jí tyto obtíže nezpůsobil vilný manžel. Pan Almanac odšrouboval víčko, přičichl si a pak se natáhl po otevřené plechovce pískového čističe White Lily stojícího na dřezu u lokte. Trochu si nabral na prsty, ponořil je do mazání, promíchal, opět víčko zašrouboval a postavil dózu do čela na horní polici.

Zavřel dveře, natáhl obě paže k okraji lednice a přidržel se jí. S lehkým heknutím nachýlil svůj strnulý shrbený trup mírně doleva, pak doprava a kýváním ze strany na stranu sbíral v neohebném těle pohybovou energii, až se mu zvedla jedna noha, po ní i druhá a nato se pan Almanac otočil, proklopýtal apatykou

a zastavil se, teprve když narazil do prodejního pultu. Všechny regály i police v lékárně pana Almanaka zely prázdnotou. Veškeré vystavené zboží se nacházelo buďto ve vitrínách s drátěným sklem, anebo na stolech se zvýšenými okraji, podobných kulečníkovým, aby nic nespadlo a nerozbilo se, když se o ně pan Almanac zarazil. Postupující Parkinsonova choroba jej proměnila v pokroucený mumlající otazník, jenž s tváří stále otočenou k zemi drobnými krůčky škobrtal obchodem a poté přes ulici do svého nízkého zavlhlého domku. Když nebyla v lékárně přítomna jeho pomocnice Nancy, byla mu srážka se stoly jedinou záchranou a zákazníci si už zvykli zdravit jen temeno jeho olysalé hlavy, vykukující zpoza cinkající pokladny zdobené mědí. Spolu s nemocí se prohluboval i jeho hněv na stav dungatarských chodníků, a tak si písemně postěžoval starostovi Evanu Pettymanovi.

Zaklíněný za pultem teď pan Almanac čekal, až přijde Nancy. „Haló… Jsem tady, šéfe." Vlídně ho za předloktí odvedla ke vstupním dveřím, na skloněnou hlavu mu narazila klobouk, kolem krku mu omotala šál a zavázala jej na uzel v týle, v místech, kde mu kdysi trůnila hlava. Pak se před ním přikrčila a podívala se mu do tváře. „Dneska byl zápas vyrovnaný, šéfe, vyhráli jsme jenom o osm a dva! Asi bude pár drobnějších zranění, řekla jsem jim ale, že masti i obinadel máte fůru."

Popleskala ho po vyčnívajícím krčním obratli, jenž mu napínal bílý plášť, a šourala se s ním k obrubníku. Paní Almanaková seděla na invalidním vozíku v brance naproti. Nancy se chvatně rozhlédla ulicí doprava a doleva, postrčila šéfa vpřed a ten se přímo přes hrbol vprostřed asfaltky odkodrcal k paní Almanakové, která před sebou v natažených pažích třímala polštář. Páně Almanakův klobouk se měkce zabořil do hlubin polštáře a apatykář byl ve zdraví doma.

Na usedlosti Vichrný vrch stála Elsbeth Beaumontová u kamen v kuchyni a láskyplně podlévala šťávou pečící se vepřovou kýtu – její syn ten praskot zbožňoval. William Beaumont junior byl

na hřišti, chechtal se s chlapy v šatnách a postával v mlžném oparu s nahými borci v pachu potu a zatuchlých ponožek, vůni mýdla Palmolive a masti. Tváří v tvář příjemně škaredé důvěrnosti kolen se zadřenou trávou, popěvků a vulgarit si připadal uvolněně, neohroženě a sebevědomě. Vedle Williama se uculoval Scotty Pullit, upíjel z placatice a pohupoval se na špičkách. Scotty byl křehký a ruměný, měl baňatý nos s modrou špičkou a vlhce, chraplavě kašlal, jelikož kouřil balíček capstanek denně. Jako manžel i jako žokej selhal, dočkal se však štěstí a přízně, když začal pálit prvotřídní kořalku z melounů. Palírnu měl zřízenou na tajném místě kdesi u břehu potoka. Většinu vypil sám, část však prodával nebo ji věnoval Purl za stravu, podnájem a cigarety.

„A ten první gól ve třetí čtvrtině! To už jsme to měli natuty v kapse, kámo, stačilo si počkat na sirénu, bylo to ložený…“ Zachechtal se a pak se rozkašlal tak, až z toho celý zbrunátněl.

Fred Bundle s obratností hostinského odšpuntoval láhev a naklonil do sklenice její hrdlo, z nějž hustě vyhřezla tmavá tekutina. Sklenici postavil na pult před Hamishe O'Briena a probíral se mincemi, které vlhce přilnuly k barové utěrce. Hamish se díval na svůj guinness a čekal, až mu klesne pěna.

Blížila se první vlna fotbalových flamendrů, jejich zpěv se už nesl ulicí, načež se do hospody nahrnuli s ochlazeným vzduchem a vítězstvím v patách, v sále bylo pojednou plno a hlučno. „Kluci moji!“ zvolala Purl, rozevřela jim svou náruč a tvář jí ožila jejich úsměvy. Zaujal ji profil jistého mladíka – jako ve většině případů –, toto však byl obličej z její minulosti, a Fred jí pomohl minulost pohřbít. Stála s rozpaženýma rukama, sledovala, jak mladík hltá pivo z půllitru, a fotbalisté se kolem ní mačkali a zpívali. Otočil se a pohlédl na ni, na nose šmouhu od pěny. Purl ucítila, jak se jí stáhlo pánevní dno, a raději se přidržela barpultu, obočí svraštělé a ústa sevřená. „Bill?“ hlesla. Přitočil se k ní Fred. „Spíš než matce se William podobá otci, nemám pravdu, Purl?“ A uchopil ji za loket.

„Jo, William," prohlásil mladík a otřel si pěnu z nosu, „žádný duch." Nasadil otcův úsměv. Vedle něj si k baru přisedl Teddy McSwiney. „A můžem aspoň v duchu doufat, že dostanem pivko, Purl?"

Purl se dlouze, nejistě nadechla. „Á, Teddy, náš neocenitelný centrforvard – vyhráli jste nám to dneska?" zeptala se. Teddy spustil klubovou hymnu. William se k němu přidal a celé osazenstvo se znovu dalo do zpěvu. Purl mladého Williama po očku sledovala – ochotně se smál a poroučel rundy, i když na něm nebyla řada, snažil se zapadnout. Fred zase po očku sledoval svou Purly.

Z konce baru zachytil Fredův pohled seržant Farrat a ukázal si na hodinky. Bylo už dávno po šesté večerní. Fred seržantovi ukázal zdvižený palec. Purl seržanta odchytila u dveří, když se zastavil a nasazoval si čepici. „Koukala jsem, že se vrátila mladá Myrtle Dunnageová."

Seržant přikývl a měl se k odchodu.

„Snad tady nezůstane?"

„To nevím," odvětil. Už odcházel a fotbalisté se jali na skleněné dveře a okna připevňovat kryty z dřevotřísky – zbyly tu z války, kdy se používaly k zatemnění při nočních náletech. Purl se vrátila za výčep, natočila řádně napěněný žejdlík piva, zručně jej postavila před Williama a láskyplně se na něj usmála.

U auta se seržant Farrat na hospodu ohlédl. Stála tam v mlze jako elektrické rádio a kolem okrajů zatemňovacích desek se dralo ven světlo i hlahol sportovců, vítězů a pijanů, kteří uvnitř zpívali. Nebylo pravděpodobné, že by měl kolem cestu oblastní inspektor. Se zapnutými stěrači, jež mu po čelním skle rozmazávaly rosu, se seržant Farrat vydal na cestu, nejprve k potoku, aby zkontroloval, zda Scottyho palírnu nenavštívili zloději, a pak přes železniční trať ke hřbitovu. Za náhrobními kameny tam stál Ford Prefect Reginalda Blooda, měl orosená okénka a lehce se pohupoval. Ve voze zvedl Reginald pohled od kyprých ňader

Faith O'Brienové a pravil: „Jsi jemné a něžné stvoření, Faith," a políbil měkký béžový dvorec kolem zduřelé bradavky, zatímco její choť Hamish seděl na baru hotelu U Nádraží a ucucával béžovou pěnu ze své pinty guinnessu.

3

Po Barneym zela mezi McSwineyovic dětmi mezera, pauza, časem si na něj však zvykli, usoudili, že se vlastně nic tak hrozného nestalo, a poměrně záhy se do toho pustili znovu. Suma sumárum teď měli McSwineyovi jedenáct potomků. Teddy byl Maein prvorozený, její šikula – troufalý, bystrý a práskaný. Každý čtvrtek pořádal v hospodě karbanický večer, pátky patřily hře *two-up* s mincemi, o sobotách organizoval tancovačky, dělal bookmakera, při Melbournském poháru měl pod palcem všechny sázky na bank a jako první věnoval do tomboly slepici, pokud kdokoli na cokoli potřeboval peníze, založil ho. Říkalo se, že Teddy McSwiney by dokázal prodat i slanou vodu námořníkovi. V Dungataru byl vysoce ceněným středním útočníkem, měl šarm a líbil se hezkým holkám, byl však McSwiney. Beula Harrideneová o něm říkala, že je to jen povaleč a zloděj.

Seděl před svou maringotkou na staré autobusové sedačce, stříhal si nehty u nohou a čas od času vzhlédl k dýmu, jenž se linul z komína u Potrhlé Molly. Jeho sestřičky zrovna uprostřed dvorku drhly v houpavém předklonu namydlené lůžkoviny ve staré vaně, která sloužila i jako koupelna, koryto na pití pro koně a v létě, kdy byl potok skoro bez vody a samá pijavice, též jako bazének pro nejmenší. Mae McSwineyová pleskla několik nasáklých cích přes telegrafní drát natažený mezi maringotkami, rozprostřela je a odsunula přitom stranou kakadua, kterého chovali. Byla to praktická žena, která nosila volné květované hábity a za uchem umělohmotný kvítek, kyprá a vzhledná, s vydrhnutou pihovatou pletí. Vytáhla si z úst kolíčky a nejstaršímu synovi řekla: „Pamatuješ na Myrtle Dunnageovou? Odjela z města ještě jako malá, když –“

„Pamatuju," odtušil Teddy.

„Včera jsem ji zahlídla, jak vyváží na skládku kolečka plný haraburdí," pravila Mae.

„Ty jsi s ní mluvila?"

„Nechce se s nikým bavit." Mae se vrátila k prádlu.

„To chápu." Teddy se zadíval na Kopec.

„Je z ní hezká holka," navázala Mae, „ale jak jsem řekla, zachovává si odstup."

„Slyším, co říkáš, Mae. Šplouchá jí na maják?"

„Kdepak."

„A její matce?"

„Ještěže už jí tam nemusím nosit jídlo, už takhle mám práce až nad hlavu. A teď bys nám mohl jít schrastit králíka k večeři, viď, Tedíku?"

Teddy se zvedl, strčil si palce do šedých keprových poutek na opasek a maličko se ohnul v pase, jako by se chystal odejít. Mae věděla, že takhle zůstane stát, když osnuje plány.

Elizabeth s Mary ždímaly prostěradlo, kroutily je mezi sebou jako tlustou karamelu. Margaret si ho od nich vzala a pleskla vlhké prostěradlo do proutěného koše. „Králičí frikasé už ne, mami!"

„No tak dobrá, princezno Margaret, třeba nám tvůj bráška Teddy sežene někde v pustině bažanta a pár lanýžů – anebo by sis snad dala pěkný kousek zvěřiny?"

„Popravdě docela jo," připustila Margaret.

Teddy vyšel z maringotky s dvaadvacítkou přes rameno. Zamířil na dvorek za políčkem se zeleninou, popadl dvě hbité zlaté fretky, strčil je do klece a se třemi maličkými jack russelly v patách vyrazil.

Molly Dunnageová procitla za zvuku ohně praskajícího opodál a dusotu vačice kdesi ve stropě nad sebou. Šourala se do kuchyně

a přidržovala se přitom stěny. Ta štíhlá dívka znovu stála u sporáku, míchala v hrnci jed. Posadila se na starou židli vedle kamen a dívka jí podala misku ovesné kaše. Odvrátila hlavu.

„Není otrávená," řekla dívka, „všichni ostatní už si dali." Molly se rozhlédla po místnosti. Nikdo jiný tam nebyl.

„Cos provedla se všemi mými přáteli?"

„Najedli se a odešli," odvětila Tilly a věnovala Molly úsměv. „Zbyly jsme tu už jenom ty a já, mami."

„Jak dlouho tady zůstaneš?"

„Dokud se nerozhodnu odjet."

„Tady nic není," prohlásila Molly.

„To není nikde." Tilly položila misku před máti.

Molly si nabrala lžíci kaše a zeptala se: „Tak co tady hledáš?"

„Klid a pokoj," odpověděla dívka.

„To určitě," ucedila Molly a obsah lžíce po ní mrskla. Kaše se přilípla Tilly na ruku jako horký tér a spálila jí kůži.

Tilly si přes nos a ústa uvázala kapesník, přes velký slamák si přetáhla prázdný pytel od cibule a pak si ho kolem krku stáhla kouskem provázku. Nohavice kalhot si zastrčila do ponožek a s prázdným kolečkem se vydala dolů na skládku. Sestoupila do jámy a mezi hejny much, která se kolem ní hemžila, se prohrabávala promáčenými papíry a smrdutými zbytky jídla. Právě zápolila se zpola zaštrachaným invalidním vozíkem, když zaslechla mužský hlas.

„Jeden takovej máme doma, plně funkční. Můžeš si ho vzít."

Tilly zvedla k mladíkovi zrak. Po jeho boku seděli tři hnědobílí psíčci a naslouchali. V ruce třímal klec se zmítajícími se fretkami, na ramenou se mu pohupovala puška a tři mrtví králíci. Byl šlachovitý, nijak mohutný a klobouk měl naražený do týla.

„Jsem Ted McSwiney a ty jsi Myrtle Dunnageová." Usmál se. Měl rovné bílé zuby.

„Jak to víš?"

„Vím toho spoustu."

„Tvoje máma Mae, jestli se nepletu, se čas od času za Molly zastavila, viď?" zeptala se Tilly.

„Čas od času."

„Tak že jí děkuju." Tilly se jala hrabat ještě hlouběji a odhazovala bokem konzervy od ovoce, hlavičky panenek a zohýbané ráfky bicyklů.

„Poděkuj jí sama, až se stavíš pro ten vozejk," houkl.

Hrabala dál.

„Takže už tamodtud můžeš vylézt. Pokud teda chceš," dodal.

Postavila se a s povzdechem odehnala od pytle na cibuli mouchy. Teddy sledoval, jak se smetím na opačné straně skládky drápe vzhůru, na straně, která se nacházela nejblíž příkopu, kam jeho tatík v noci vyvážel fekálie. Vzal to tedy okolo a na vrchol náspu došel právě ve chvíli, kdy se tam doštrachala i ona. Napřímila se, pohlédla mu do obličeje a ztratila balanc. Teddy ji zachytil a přidržel. Oba se zadívali do klokotající hnědavé jímky.

Vysmekla se mu. „Vyděsil jsi mě," řekla.

„To spíš já bych se měl děsit tebe, nebo ne?" Mrkl na ni, otočil se a s hvízdotem po náspu odešel.

Doma ze sebe Tilly strhala všechny šaty, naházela je do plápolajících kamen a pak se nadlouho ponořila do horké lázně. Myslela na Teddyho McSwineyho a přemítala, zda se stejně přátelsky bude chovat i zbytek městečka. Právě si u ohně sušila vlasy, když se ze svého pokoje připotácela Molly a prohodila: „Už ses vrátila. Dáš si čaj?"

„Moc ráda," odvětila Tilly.

„Tak udělej i mně," řekla Molly a posadila se. Uchopila pohrabáč a rýpla do hořícího dříví. „Potkalas na skládce někoho známýho?" uchichtla se.

Tilly přelila vařící vodu z konvice do čajníku a z kredence vytáhla dva hrnky.

„Tady se nic neutají," pokračovala stařena, „všichni vědí všechno o všech, ale nikdo nic nevyslepičí, protože jinej by pak

zas prásknul něco na ně. Ale u tebe je to jinak – na vyděděnce se může kydat, jak je libo."

„To máš asi pravdu," přitakala Tilly a nalila oběma sladký černý čaj.

Ráno měla Tilly před zadním vchodem přistavený stařičký vozík z otlučeného rákosu, popraskané kůže a řinčících ocelových kol. Byl čerstvě vydrbaný a čpěl dezinfekcí.

4

Příští sobotu se konal zápas mezi Ithekou a Winyerpem. Vítěz se měl týden nato utkat ve velkém finále s Dungatarem.

Tilly Dunnageová vytrvala v bojovné činorodosti, až dům konečně zářil čistotou a kredence zely prázdnotou, všechny konzervy byly snědené, a Molly teď seděla na vozíku v kropenaté sluneční záři na konci verandy a za jejími zády právě začínala pučet vistárie. Tilly matce přikryla kolena kostkovaným plédem z Onkaparingy.

„Takový jako ty já znám," přikyvovala Molly a udělala z průsvitných prstů věžičku. Jelikož ji strava posílila na těle, a tedy i na duchu, částečně opět přišla k rozumu. Uvědomovala si, že bude muset být rafinovaná, uchylovat se k zatvrzelému odporu i důmyslnému násilí vůči této silnější ženě, jež byla odhodlaná zůstat. Tilly matce uhladila neposlušné šedivé vlasy, přes rameno si přehodila slaměnou kabelu, na hlavu si narazila slamák se širokou krempou a nasadila si černé brýle, vytlačila vozík z verandy a rozjela se s ním přes trsy trávy a žluté pampelišky.

U vrátek se zastavily a zadívaly se dolů. Po hlavní ulici chodili sem a tam sobotní nakupující, případně postávali v hloučcích. Tilly se nadechla a tlačila dál. Molly se držela proutěných područek a celou cestu k úpatí kopce halekala. „Takže ty mě *opravdu* chceš zabít," volala.

„Ne," namítla Tilly a otřela si o kalhoty upocené dlaně. „To ostatní tě klidně nechali umírat, já tě zachránila. A teď se budou snažit zabít mě."

Když zabočily za roh na hlavní, znovu se zastavily. V pouličním stánku seděla to sobotní dopoledne otylá a uhrovitá Lois Pickettová a s ní vyzáblá a zlá Beula Harrideneová.

„Co to je?" podivila se Lois.

„Kolečkové křeslo!“ odvětila Beula.

„A někdo ho tlačí…“

Před vedlejším domem přestala Nancy zametat chodník a zadívala se na postavy, jež se k nim pomalu sunuly.

„To je ona. To je ta Myrtle Dunnageová – taková drzost,“ ucedila Beula.

„Ale!“

„Ale, ale…

„A Potrhlá Molly!“

„Ví o tom Marigold?“

„NE!“ vyhrkla Beula, „Marigold neví *nic*!“

„Skoro jsem zapomněla.“

„Jak jsi mohla?!“

„Ta holka má ale drzost.“

„Tohle bude něco.“

„Ty vlasy…“

„Takový od přírody nemá…“

„Už se blíží…“

„A ty šaty!“

„No teda…“

„Šššš…“

Když k nim obě vyvrženky dojely, sáhla Lois po pletení a Beula se jala urovnávat domácí zavařeniny. Tilly zastavila, přitiskla k sobě kolena, aby se jí netřásla, a počastovala dámy v elastických punčochách a propínacích svetřících úsměvem. „Dobrý den.“

„Vy jste nás ale vylekaly,“ pravila Lois.

„Není to Molly, a tohle bude mladá Myrtle, co se vrátila… kam jsi to vlastně odjela, Myrtle?“ otázala se Beula s pohledem upřeným na Tillyiny tmavé brýle.

„Pryč.“

„Jakpak se vůbec vede, Molly?“ vyzvídala Lois.

„Nestěžuju si,“ odvětila Molly.

Molly si prohlížela dortíky a Tilly se zadívala na obsah dárkového koše: konzervovaná šunka, lančmít, ananas, broskve,

balíček sušenek Tic Toc, vánoční pudink, nápoj v prášku Milo, drožďová pasta Vegemite a Rawleighova hojivá mast – to vše se skrývalo v proutěném košíku pod červeným celofánem. Ženy si prohlížely Tilly.

„To je hlavní výhra v tombole," vysvětlovala Lois, „od pana Pratta ve prospěch fotbalovýho klubu. Lístky jsou po šesti pencích."

„Dám si jen dortík, díky, ten čokoládový piškot s kokosem," nechala se slyšet Tilly.

„Ani nápad – ten ne, ještě chytnem otravu krve," prohlásila Molly.

Lois si založila paže na prsou. „No teda!"

Beula zkřivila rty a povytáhla obočí.

„A co tenhle?" navrhla Tilly a musela se kousnout do horního rtu, aby se neusmívala.

Molly zvedla oči k zářivým slunečním paprskům, jež se jak žhoucí ocelové tyče zavrtávaly do děr ve stříšce verandy z vlnitého plechu: „Krém bude žluklej, nejbezpečnější bude ta roláda."

„Kolik?" zeptala se Tilly.

„Dva –"

„Tři šilinky!" řekla Lois, jež upekla onen čokoládový piškot, a počastovala Molly pohledem, který by dokázal zažehnout stepní požár. Tilly zaplatila tři šilinky, Lois dortík přišoupla k Molly a pak se odtáhla. Tilly postrkovala mámu k Prattům. „Taková zlodějina," ulevila si Molly. „Ta Lois Pickettová si drbe strupy a uhry, a to, co jí uvízne pod nehtama, pak sní a kokosem dort zdobí jenom kvůli vlastním lupům, a to si říká uklízečka, gruntuje barák Irmě Almanakový, a od Beuly Harrideneový by si člověk nic nekoupil už z principu, když uváží, jaká je..."

Když Tilly vjela s Molly do dveří, Muriel, Gertruda i Reg strnuli. Jen přihlíželi, jak se probírá žalostnou nabídkou ovoce a zeleniny, bere si z regálů obiloviny a dává je matce podržet. Když se obě ženy přesunuly do galanterie, přispěchal ze své kanceláře i Alvin Pratt. Tilly požádala o tři yardy zeleného žorženu a Alvin řekl:

„Zajisté," a tak Muriel látku ustřihla a zabalila a Alvin si balíček v hnědém papíru přiložil k hrudi a věnoval Tilly široký úsměv. Měl hnědé zuby. „Taková neobvyklá zeleň – proto je taky ve slevě. Ale pokud si dáš záležet, jistě z ní něco spíchneš. Třeba ubrus?"

Tilly otevřela peněženku.

„Nejdřív bude třeba vyrovnat nesplacené dluhy paní matky." Úsměv se vytratil a muž natáhl dlaň.

Molly si prohlížela nehty. Tilly zaplatila.

Venku Molly trhla palcem za sebe a prohlásila: „Kramář jeden falešná."

Mířily do lékárny. Purl, jež bosky ostřikovala hadicí chodník, se za nimi otočila, když ji míjely. Fred byl zrovna ve sklepě, a když hadice šplíchla do otevřeného poklopu, zařval a vystrčil hlavu na úroveň ulice. I on sledoval, jak jdou ženy kolem. Nancy přestala zametat a zírala.

Pan Almanac seděl za svou pokladnou. „Dobré ráno," oslovila Tilly jeho kulatou růžovou hlavu.

„Dobrý den," zamumlal do podlahy.

„Potřebuju sérum nebo projímadlo, snaží se mě otrávit," zvolala Molly.

Páně Almanakova lysá lebka se mírným pohybem zkrabatila.

„To jsem já, Molly Dunnageová, jsem furt naživu. Co ta vaše nebohá žena?"

„Irma se má dle očekávání dobře," odtušil pan Almanac. „Čím posloužím?"

Do dveří vstoupila Nancy Pickettová se smetákem v ruce. Byla to žena s hranatou tváří, širokými rameny a chlapeckou chůzí. Ve škole sedávala za Tilly, pošťuchovala ji, namáčela jí cop do kalamáře a chodila za ní domů, aby ostatním dětem pomohla dát jí nakládačku. Nancy se odjakživa uměla dobře prát a s potěšením uzemnila každého, kdo si dobíral jejího staršího brášku Bobbyho. Zpříma se na Tilly zadívala. „Co potřebujete?"

„Mám to v jídle," špitla Molly hlasitě. Nancy se k ní sehnula. „Dává mi to do jídla."

Nancy chápavě přikyvovala. „Jasně." Z nedalekého stolu vzala De Wittův antacid a podržela jej panu Almanakovi před obličejem. Pan Almanac zvedl žilnatou ruku, konečky prstů polaskal tlačítka pokladny a silně stiskl. Ozvalo se cink, břink a vžum a pan Almanac zasípal: „Bude to šest pencí."

Tilly panu Almanakovi zaplatila, a když míjela Nancy, tlumeným hlasem zašeptala: „Pokud se ji opravdu rozhodnu zabít, nejspíš jí zlámu vaz."

Purl, Fred, Alvin, Muriel, Gertruda, Beula a Lois a s nimi všichni ti, co se v sobotu ráno vydali na nákupy nebo dorazili z venkova, sledovali, jak nemanželská dcera tlačí bláznivou matku – tu lehkou ženštinu a dnes už babiznu – přes silnici do parku.

„Něco mě pálí do zad," utrousila Molly.

„Už bys na to měla být zvyklá," děla Tilly.

Vydaly se k potoku, kde se zastavily a pozorovaly káčata usilovně plující za matkou proti mírnému proudu a flotile větévek. Minuly Irmu Almanakovou, orámovanou jejími růžemi, která si na sluníčku u přední branky nahřívala staré kosti, strnulou, povadlou postavu s křiklavou dekou přes kolena a klouby jako kořeny zázvoru. Nemocí, která paní Almanakovou ochromovala, byla revmatoidní artritida. Tvář měla od bolesti samou vrásku – byly dny, kdy jí o sebe vyschlé kosti dřely i při pouhém dýchání a svaly jí prostupoval oheň. Dokázala předpovídat, kdy bude pršet, někdy i týden dopředu, a tak pro farmáře představovala užitečný barometr – často si u Irmy potvrzovali, co jim naznačovala kuří oka na vlastních nohou. Její manžel odmítal chemické látky. Jsou návykové, tvrdil. „Tím jediným, čeho je nám třeba, je boží odpuštění, čistá mysl a zdravá strava, množství červeného masa a dobře uvařená zelenina."

Irma snila o tom, že by klouzala časem jako olej po vodě. Toužila po životě bez bolesti a svízele v podobě shrbeného manžela, jenž buď uvízl někde v koutě, nebo ji v jednom kuse poučoval o hříchu, příčině všech neduhů.